

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 8C/157/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8416205685
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Šteffel
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2019:8416205685.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok v spore žalobcu v 1. rade: D. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. J. XXXX/X, XXX XX H. Ľ.S., žalobcu v 2. rade: N. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. J. XXXX/X, XXX XX H. Ľ.S., obaja právne zastúpení: JUDr. Gábor Száraz, advokát so sídlom Garbiarska 20, 064 01 Stará Ľubovňa, proti žalovanému v 1. rade: Ing. Terézia Gombošová - EKON, s miestom podnikania Baštová 6, 060 01 Kežmarok, IČO: 41 767 811, a žalovanému v 2. rade: KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch takto

rozhodol:

I. Žalovaný v 2. rade je povinný zaplatiť žalobcovi v 1. rade 15.000,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 15.000,- eur od 05.10.2016 do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku, pričom jeho plnením zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť žalovaného v 1. rade.

II. Žalovaný v 2. rade je povinný zaplatiť žalobcovi v 2. rade 15.000,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 15.000,- eur od 05.10.2016 do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku, pričom jeho plnením zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť žalovaného v 1. rade.

III. Žalobca v 1. rade má voči žalovanému v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

IV. Žalobca v 2. rade má voči žalovanému v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobou z 05.10.2016 zmenenou 16.11.2018 sa žalobcovia na žalovanom v 2. rade domáhali zaplatenia istiny s príslušenstvom špecifikovaným vo výrokovej časti rozsudku a trov konania z dôvodu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

2. Podľa ust. §15 ods. 1 Zákona č. 381 / 2001 Z. z. o povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

3. V danom prípade je dôvodné konštatovať i vecnú pasívnu legitimáciu žalovaného v 2. rade vyplývajúcu z aplikácie ust. §15 ods. 1 posledne citovanej zákonnej úpravy. Z poistenia zodpovednosti má poistený právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa ust. §4 ods. 2 Zákona č. 381 / 2001 Z. z. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s právnou argumentáciou žalovaného v 2. rade, podľa ktorej náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je krytá a nesúvisí s dojednaným

povinným zmluvným poistením. Zásah do osobnostných práv žalobcov (do ich práva na súkromný a rodinný život) stratou najbližšieho človeka, syna, v dôsledku čoho utrpeli psychickú ujmu, bol spôsobený prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu u žalovaného v 2. rade. Preto žalobcom patrí právo, aby im žalovaný v 2. rade ako poisťovateľ nahradil (ako poškodeným subjektom) nárok uplatnený žalobou

4. V súvislosti s otázkou vecnej pasívnej legitímácie žalovaných súd posúdil i otázku ich spoločenstva.

5. Z hmotného práva, podľa ktorého je len na úvahe veriteľa, či bude celé plnenie alebo jeho časť žiadať len od niektorého alebo od všetkých solidárnych dlžníkov vyplýva, že vecne pasívne legitimovaný je ktorýkoľvek solidárny dlžník sám o sebe. Už z toho, že o založení procesného spoločenstva medzi solidárnymi dlžníkmi rozhoduje iba vôľa veriteľa (pôjde o tzv. dobrovoľné spoločenstvo), vyplýva záver o samostatnosti spoločníkov (pozri Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26.10.2016 spis. zn. 6Cdo 544/2015).

6. V prípade plurality zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, ak poškodení mali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči zodpovednému subjektu a na totožné plnenie súčasne nárok z iného dôvodu proti poisťovateľovi (v danom prípade žalovanému v 2. rade), nebolo možné uložiť povinnosť solidárneho plnenia (pozri NS ČR spis. zn. 25 Cdo 499/2002, spis. zn. 25 Cdo 2464/2000).

7. Ak je v civilnom sporovom konaní na jednej alebo oboch procesných stranách viacero účastníkov, ide o ich procesné spoločenstvo (aktívne alebo pasívne). V závislosti od intenzity prepojenia jednotlivých účastníkov v takomto procesnom spoločenstve so zreteľom na obsah ich vzájomného hmotnoprávneho vzťahu, prípadne spoločného vzťahu k tretím osobám, sa rozlišuje spoločenstvo samostatné (pri ktorom každý spoločník vystupuje voči druhej strane samostatne) a nerozlučné (ktoré je charakterizované tým, že rozhodnutie sa vzťahuje na všetkých spoločníkov spoločne).

8. Pre posúdenie, či ide o samostatné alebo nerozlučné spoločenstvo, je rozhodujúca povaha predmetu konania vyplývajúca z hmotného práva. O nerozlučné spoločenstvo ide tam, kde hmotné právo neumožňuje, aby predmet konania bol prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému zo spoločníkov. V danom prípade z právnej úpravy, ktorú treba aplikovať na vzájomný vzťah žalovaných (t. j. zo zákona č. 381/2001 Z. z.) nevyplýva, žeby predmet konania nemohol byť prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému z nich (pozri napr. NS SR z 22.06.2016 spis. zn. 3Cdo 18/2016). To znamená, že medzi žalovanými v prejednávacom spore ide o pasívne spoločenstvo samostatných spoločníkov.

9. Na tomto mieste súd dopĺňa, že od spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti je potrebné odlišovať stav, v ktorom majú viaceré subjekty práva rovnaký dlh z rozdielneho právneho dôvodu (napr. dlžník a poisťovateľ). V takom prípade nejde o spoločnú a nerozdielnu zodpovednosť často označovanú ako tzv. falošná solidarita. Aj v tomto prípade síce platí, že dlh zaniká v rozsahu, v akom splnil veriteľovi jeden z nich, avšak predpoklady pre povinnosť plnenia sú rozdielne. Tento stav má svoje dôsledky i v procesnoprávnej rovine, čo sa prejaví vo výroku rozhodnutia súdu. Preto súd v prejednávacom spore nevyslovil spoločnú a nerozdielnu povinnosť, ale určil, že plnením jedného zo žalovaných (v danom prípade žalovaného v 2. rade) zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého z nich.

10. Predvolanie na pojednávanie prevzal žalovaný v 2. rade 14.06.2019 s poučením podľa ust. §274 písm. a) Civilného sporového poriadku.

11. Žalovaný v 2. rade sa na pojednávanie neustanovil. Neúčast' odôvodnil podaním doručeným prostredníctvom elektronickej adresy súdu prvej inštancie 08.08.2019 o 14.45.hod. Ako dôvod neúčasti uviedol kolíziu pojednávania.

12. Žalobca bol poučený o následkoch nedostavenia sa na predbežné prejednanie sporu vrátane možnosti súdu rozhodnúť o žalobe rozsudkom pre zmeškanie.

13. Podľa § 274 C. s. p. na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak a) sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku

nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

14. V tejto súvislosti dáva súd prvej inštancie len do pozornosti právny názor vyslovený v Uznesení Krajského súdu v Žiline z 28.02.2019, spis. zn. 7Co 17/2019, podľa ktorého „... nie je povinnosťou súdu postupovať podľa ust. §183 ods. 4 C. s. p., keďže jeho aplikácia sa vyžaduje iba v prípadoch, ak strana sporu požiada o odročenie pojednávania a súd zistí, že ňou uvedený dôvod na takýto procesný postup nie je dôležitý. Je preto potrebné dôsledne rozlišovať medzi skúmaním naplnenia podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 274 písm. a) a b) C. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>> s. p. a skúmaním dôvodnosti procesného návrhu strany sporu na odročenie pojednávania podľa § 183 C. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>> s. p., pričom žiadna analógia legis § 183 ods. 4 C. s. p. vo vzťahu k § 274 písm. b) C. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>> s. p. do úvahy neprichádza ...“ (pozri Uznesenie Krajského súdu Žilina z 28.02.2019 spis. zn. 7Co 17/2019). Podporne k tomu súd prvej inštancie dodáva, že i v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe súdov vyššej inštancie ospravedlnenie sporovej strany nie je bez ďalšieho žiadosťou o odročenie pojednávania podľa citovaného zákonného ustanovenia (pozri SJ, 1998, č. 25 - NS sp. Zn. 2 Cdon 369/96).

15. Na tomto mieste považuje súd prvej inštancie za dôležité zdôrazniť, že ospravedlnenie sporovej strany je dôvodné, len ak tvrdí také skutočnosti, ktoré sú spôsobilé jeho neúčast' na pojednávaní súdu ospravedlniť (pozri SJ, 1997, č. 92 - NS sp. Zn. 2Cdon 1027/96).

16. Vážnou okolnosťou (§274 písm. b) C. s. p.) nie je okolnosť, ktorá žalovanému bola známa vopred - hoci mu objektívne zabraňovala zúčastniť sa pojednávania (pozri obd. SJ, 2000, č. 44 - NS sp. Zn. 20Cdo 330/98). Takouto je i účasť žalovaného v 2. rade na prípadnom vopred vytýčenom inom pojednávaní na inom súde. Vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe súdov vyššieho stupňa bolo povinnosťou žalovaného v 2. rade v tejto súvislosti preukázať, že o dôvode neúčasti (pojednávanie na inom súde) sa dozvedel skôr ako sa dozvedel o termíne pojednávania v prejednávanom spore. Takéto tvrdenie, ale ani dôkaz však nepredložil. Pretože bolo ustálené, že ak sporová strana svoju neúčast' na pojednávaní ospravedľuje časovou kolíziou s iným súdnym sporom, môže byť takéto ospravedlnenie v zmysle (teraz §274 písm. a) C. s. p.) dôvodné len vtedy, ak súd oznámi také konkrétne údaje o tom, prečo sa nemôže pojednávania zúčastniť, najmä aké iné konanie mu bráni v účasti (v akej konkrétnej veci a na ktorom súde), kedy sa o ňom dozvedel (že naň bol predvolaný skôr ako na pojednávanie, na ktorom ospravedľuje svoju neúčast') a že časovú kolíziu viacerých pojednávanií nebolo možné vyriešiť inak (pozri R 38/2000 - NS sp. Zn. 31 Cdo 2432/98).

17. Zdôvodnenie neúčasti na pojednávaní dôležitým dôvodom (vážnou okolnosťou), je potrebné, aby sporová strana, prípadne jej zástupca tvrdil takú skutočnosť, ktorá je vzhľadom k svojej povahe spôsobilá jej neúčast' ospravedlniť, t. j. tie, ktoré jej znemožňujú sa pojednávania zúčastniť a súčasne sú vážne (dôležité, ospravedlniteľné) tak z hľadiska objektívnych tak subjektívnych (či mohla byť prekážka predvídaná prípadne odvrátená) (k tomu pozri SJ, 2001, č. 79 - NS sp. Zn. 20 Cdo 1358/99: II.).

18. Otázku včasnosti a dôvodnosti neúčasti súd posúdil s prihliadnutím na doterajšie konanie žalovaného v 2. rade. Za vážnu okolnosť, pre ktorú strana sporu, prípadne jej zástupca môže ospravedlniť svoju neúčast' na pojednávaní vo veci sa podľa ustanovenia §274 písm. b) C. s. p. považuje okolnosť, ktorá sporovej strane (jej zástupcovi) objektívne (nezávisle na jeho vôli) zabráni zúčastniť sa na predbežnom prejednaní sporu (napr. zdravotná indispozícia), ako aj okolnosť sporovou stranou (jej zástupcom) spôsobená alebo inak zavinená, ak ju možno považovať - s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam prípadu a k pomerom sporovej strany (jej zástupcu) - za vážnu. Zásadne platí, že aj keď sporová strana (jej zástupca) uvádza v žiadosti o ospravedlnenie dôvod inak spôsobilý viesť k záveru o možnosti konať v jej neprítomnosti (prípadne pokračovaní v konaní), nie je súd vždy povinný takýto dôvod akceptovať, a to najmä vtedy, ak nie je využívaný v súlade so zmyslom a účelom ustanovení §§§150, 151, 153 a Čl. 17 C. s. p., ale k prenášaní zodpovednosti za svoj vlastný spor na štát reprezentovaný súdom Slovenskej republiky, prípadne na žalobcu. V tejto súvislosti súd prvej inštancie pripomína, že predmetom tohto sporového konania je právo žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy za usmrtenie ich syna pri dopravnej nehode motorovým vozidlom poisteným u žalovaného v 2. rade. Ide o druh sporového konania, ktorému je súd povinný prikladať osobitnú dôležitosť a konať v ňom prednostne vzhľadom na charakter nezvratiteľnej formy ujmy na strane žalobcov.

19. Vo všeobecnej rovine súd považuje za potrebné zdôrazniť, že rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia ako následok procesnej pasivity žalovaného v 2. rade v civilnom sporovom konaní. Procesná pasivita žalovaného v 2. rade sa prejavuje tým, že si neplní povinnosti strany konania tak, aby konanie mohlo byť rýchlo a efektívne skončené. Pripomína sa zásada, že práva patria bdelym, ktorá zdôrazňuje aj vlastné pričinenie sa na ochranu svojich práv a vyžaduje, aby aj strana v konaní sledovala svoje subjektívne práva a robila také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozeniu a poškodzovaniu. Predpokladá sa pritom, že strana musí využiť prostriedky, ktoré jej poskytuje zákon a následne vykonať prípadné potrebné opatrenia, aby nedošlo k porušeniu jej práv. Bola to pritom práve nečinnosť žalovaného v 2. rade, ktorý sa bez riadneho, hoci včasného zdôvodnenia neustanovil na pojednávanie nariadené vo veci súdom prvej inštancie, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a bol v predvolaní výslovne poučený o možnom následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Ak potom za danej situácie žalobcovia na pojednávaní navrhli rozhodnúť vo veci rozsudkom pre zmeškanie, bolo povinnosťou súdu rozhodnúť podľa ust. § 274 C. <<https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>> s. p. (pozri Stručný komentár, Civilný sporový poriadok - Jaroslav Krajčo, Eurounion, 2018, str. 353) tak, že žalobu zamietol. Žalovaný v 2. rade totiž nerespektoval povinnosti uložené súdom prvej inštancie podľa Článku 10 Základných princípov civilného sporového konania a tomu zodpovedala forma a výsledok konania. (pozri obd. Uznesenie Krajského súdu Žilina z 28.02.2019 spis. zn. 7Co 17/2019).

20. Podľa § 275 C. s. p. odôvodnenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného obsahuje stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania rozsudku pre zmeškanie.

21. Pretože boli splnené zákonné predpoklady, súd vyniesol rozsudok pre zmeškanie, ktorým žalobe vo vzťahu k žalovanému v 2. rade v celom rozsahu vyhovel.

22. Podľa § 255 C. s. p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

23. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa citovaného ustanovenia aplikujúc zásadu úspechu v konaní. Žaloba je voči žalovanému v 2. rade dôvodná a žalobcovia boli v konaní v celom rozsahu úspešní, a preto majú voči žalovanému v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

24. Podľa § 262 ods. 1 C. s. p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

25. Podľa § 262 ods. 2 C. s. p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prípustné odvolanie výlučne z dôvodu, že neboli splnené podmienky na jeho vydanie /§356 písm. b) CSP/.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 373 ods. 4 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, možno uplatniť za splnenia podmienok podľa § 366 najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Podľa § 277 ods. 2 CSP ak žalovaný z ospravedliteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalovaného tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie.

Podľa § 277 ods. 3 CSP návrh podľa odsekov 1 a 2 môže žalovaný podať do 15 dní odkedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel; o tom žalovaného v rozsudku pre zmeškanie súd poučí.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).